

[Fabricius.]

Selv om Frederikshavn ikke har Göteborgs Bagland, vil et Blik paa Kortet alligevel vise, hvilken fremragende handelsstrategisk Betydning Frederikshavns Beliggenhed har. Dør er Skibene i Læ, straks de kommer om Hjørnet ind paa det danske Farvand. Dette er meget mere end et lokalt Problem, det er et fælles dansk Problem i Forbindelse med denne gode Havn ved Indløbet til dansk Vand. I Stedet for at være i Beredskab til at træde ind i de nye Konkurrenceforhold, som ogsaa dansk Handel og Søfart og Eksport møder nu, er denne Havn og dens Trafik gennem Gaderne saa usigelig forsømt, at det vilde være vanskeligt i hele Kongeriget at finde Magen dertil. Jernbanestationen er utroligt ringe udstyret, den ligger urørt fra dengang Banen for mange, mange Aar siden blev ført op til Frederikshavn. Havnen selv har meget daarlig Plads. Det er saaledes, at paa Havnepladsen opsiger man nu gamle Lejere, som har siddet i 40—50 Aar paa deres lejede Grund dør, for man har ikke Plads til dem mere. Erhvervene søger forgæves Plads til Pakhuse og Kontorer, der saa maa bygges uden for Havneområdet. Der opføres nu en Fiskehermetikfabrik uden for Byen, fordi man ikke kan faa anvist Plads ved Havnen, og selv Udenrigsruterne er yderst utilfredsstillende betjent. Man vil blive forbavset, naar man hører, at Larvik-Færgerne og Göteborg-Baadene maa ligge og indbyrdes forhale mellem Udladning og Indladning af Passagerer for at give Plads for hinanden ved det lille Stykke Bolværk, hvor de kan komme til. Det er beskæmmende, at den svenske Rute selv har bekostet Udbygningen af sin Kajplads i Frederikshavn. Baadene kan ikke ligge dør samtidig, man maa forhale, hvad der besværliggør alt. Ingen moderne Trafik er mulig under de Forhold, der i Øjeblikket hersker i Frederikshavns Havn, og dog har denne Havn en naturlig trafikalt Nøglestilling. Det sidste Aar er ikke mindre end mellem 95 000 og 100 000 Turister passeret gennem Frederikshavn, og dog er Forholdene saa primitive, at der er Eksempler paa, at nogle Hundrede norske Turister paa Gennemfart har maattet overnatte under aaben Himmel paa Havnepladsen, idet hverken Ventesale eller Skure eller lignende er at faa nogetsteds, og samtidig er der alle Tegn paa, at Stigningen i denne Trafik vil blive betydelig i de kommende Aar.

Men er Forholdene vanskelige for Udenrigsruterne, er de for dansk Initiativ endnu meget vanskelige. Baade Fiskerihavnen

og den øvrige Havn er ude af Stand til at betjene Erhvervene. Alt er for smaat i Frederikshavn for Erhvervene i Øjeblikket — lige fra Banegaarden og Posthuset til Havnen. Det gælder ogsaa den eneste Hovedgade, som nu skal tage den moderne Trafik, der i stadig stigende Grad ogsaa bruger Landevejene. Byen kan opvise ikke mindre end 17 Baneoverskæringer i Gaderne, og at det er et Bybillede, som er afskrækkende for en By, der skal gaa ind i moderne Konkurrence, maa være klart for enhver.

Der kaldes i Dag af den danske Stat og Offentlighed paa Arbejde, paa Initiativ og paa forøget Produktion. Der er Initiativ, og der er Dygtighed til Raadighed, ogsaa i det Arbejde, der gøres i Frederikshavn. Der er baade dygtige og dristige Foregangsmænd, og der er dygtige og øvede Arbejdere. Men til det Arbejde maa Staten levere dem Værktøjet. I Stedet er det saadan, at Havn og Banegaard ligger urørt trods Byens Vækst gennem disse Aartier. Det er Staten og Staten alene, der som Ejer af baade Banegaard og Havn kan lukke op for Arbejdet, men i Stedet for ligger det standset, i Stedet for ligger der en død Haand derover. Man aner ikke, hvad der vil komme. Man kan ikke engang lægge en Byplan, man kan ikke træffe Forretningsdispositioner, man ved intet om Udvidelsesmulighederne. Og for øvrigt maa jeg tilføje, at under samme Usikkerhed lider ogsaa Virksomhederne ved Skagens Havn, hvor man heller ikke kan faa Oplysninger. I Stedet for Stilstand behøves der i højeste Grad Aktivitet. Nye Ruter vil blive aabnet. Det kan ikke være anderledes. Frederikshavn er en naturlig Udfaldshavn for nordjysk Industri-, Landbrugs- og Fiskeeksport. Hvad Mening er der i, at nordjysk Industrieksport maa føres til København for derfra at sejles til Udlandet lige forbi Frederikshavn?

Hvis man ser paa Danmarkskortet, vil man se, at meget snarere burde her findes et handelsstrategisk Hovedknudepunkt. En stor dansk Statsfrihavn skulde lægges i Frederikshavn, hvorfra Fordeling da kunde ske til Kattegat- og Østersøområdet, i Stedet for at det hele ligger dødt hen. Det vil staa alle klart, at Forbedringer er dobbelt nødvendige, hvis der ogsaa, som Planerne gaar ud paa, skal oprettes et Marinedistrikt med Hjemsted i Frederikshavn, for derved vil denne strategisk uhyre vigtige Plads ogsaa komme til at rumme Marinefartøjer. Saa heldigt er det yderligere, at langt det meste af det Materiale, der skal bruges til Støbning og Opbygning af Kajerne, er dansk, og jeg maa derfor indtrængende henstille til